EĞİTİM FAKÜLTELERİNDE GÖREV YAPAN ÖĞRETİM ELEMANLARININ WEB2.0 ARAÇLARINI AKADEMİK AMAÇLI KULLANMALARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Investigating Academic Use of Web2.0 Tools by Instructors and Faculty Members at Educational Faculties in Terms of Different Variables

Dr. M.Betül Yılmaz
beyilmaz@yildiz.edu.tr

Doç.Dr. Feza Orhan
forhan@yildiz.edu.tr

ÖZ

Bu araştırmanın amacı, eğitim fakültelerinde görev yapan öğretim elemanlarının Web2.0 araçlarına yönelik haberdarlık durumlarını, kullanım sıklıklarını ve akademik kullanım amaçlarını çeşitli değişkenler açısından incelemektir. Bu amaç doğrultusunda çalışmada araştırmacılar tarafından geliştirilen bir anketle devlet üniversitelerinin farklı bölümlerinde görev yapan 84 öğretim elemanından veriler toplanmıştır. Verilerin analizinde yüzde, frekans ve ki-kare analizi kullanılmıştır. Verilerin analizi sonucunda, Facebook ve anlık mesajlaşma programlarının varlığından haberdar olan öğretim elemanı sayısının yüksek, Wiki, Blog ve Podcast' in varlığından haberdar olan öğretim elemanı sayısının düşük olduğu, öğretim elemanları tarafından en sık kullanılan aracın Facebook, en az kullanılan aracın ise Podcast olduğu, Web 2.0 teknolojilerinin akademik alanda en çok ders materyallerine ulaşmak için, en az ise ders materyallerinin paylaşımı için kullanıldığı ortaya çıkmıştır. Araştırmanın diğer bir sonucuna göre, öğretim elemanları blogları ve sosyal ağları daha çok araştırma yapmak ve aradıkları bilgiye ulaşmak için kullanmaktadırlar. Buna karşılık akademik çalışmalarını paylaşmak ve bilgilerini arşivlemek için kullanımları düşük düzeydedir.

Anahtar Sözcükler: Eğitim fakülteleri, teknoloji entegrasyonu, Web 2.0,

ABSTRACT

The purpose of this research is to investigate the awareness of instructors and faculty members working at Educational Faculties towards Web2.0 tools, frequency of their use and their aims of academic use in terms of different variables. For this purpose, a questionnaire was administered to collect data from a total of 84 instructors and faculty members working in different departments of state universities. Data were analyzed using percentage, frequency, and chi-square tests. The results of data analysis have revealed that the number of instructors and faculty members who are aware of Facebook and instant messaging programmes is high, that the number of instructors and faculty members who are aware of Wiki, Blog, and Podcast is low, that the tools most often used by instructors and faculty members is Facebook, that the tool least used by them is Podcast, and that Web2.0 technologies are used mostly to access to academic course materials and least to share course materials. According to another result of the research, instructors and faculty members use blogs and social networks in order to do research and to access the information that they search for. However, their use of sharing their academic works and archiving their information is at a low level.

Keywords: Educational faculties, technology entegration, Web 2.0,

1. GİRİŞ

Toplumu şekillendiren önemli kurumlardan bir tanesi olan üniversiteler için; çağın gereksinimlerini karşılayabilen, toplumun ilerlemesine katkı sunabilecek nitelikli bireyler yetiştirmek önemli bir hedeftir. İçinde bulunduğumuz bilgi çağı, toplumun her kesiminden bireylerin aynı zamanda birer 'bilgi toplumu üyesi' olmasını gerektirmektedir. Bilgi toplumunun özellikleri arasında; 'bilgi artışı ve aktarımının çok hızlı bir şekilde yaşanması, yeni teknolojilerin kullanılması, iletişimin hızlı olması ve tüm bunların yaşamı her yönden etkilenmesi' sayılabilir (Tekin, Güleş, Öğüt, 2003, akt:Temizel, H., Şahin,A.,2007). Buna dayalı olarak üniversitelerde de gelişen teknolojiyle birlikte bilgiye ve hızlı iletişim olanaklarına dayalı yeni eğitim yöntemleri geliştirmek gerekmektedir (Çakır, Yükseltürk, 2010). Bu amaca erişmenin yollarından biri de öğretim sürecinin bilgi ve iletişim teknolojileri ile bütünleştirilmesidir. Teknoloji her ne kadar tüm eğitsel sorunların üstesinden gelebilecek bir çözüm olmasa da (Kirschner ve Selinger, 2003) eğitim sürecinde kullanılması gereken önemli ve etkili bir araçtır. Bilgi ve iletişim teknolojileri; öğrenmeyi zenginleştirmek üzere araçlar sağlayarak; öğretmen ve öğrenenlere dönüt, düzeltme ve pekiştireç verme imkanları yaratarak; öğretmen, öğrenen ve benzeri öğrenme paydaşlarını bir araya getiren dar ya da geniş ölçekli ortamlar sağlayarak öğretim ortamlarının desteklemesini ve/veya zenginleştirmesini sağlayabilir (www.pt3.org).

Copyright © IETC

Yapılan araştırmalara göre, 2009 yılı itibariyle Türkiye'de öğrencilerin yüzde 88,2'si bilgi ve iletişim teknolojilerinin temel araçlarından İnternet'i kullanmaktadır (DPT, 2010). Aynı araştırmaya göre öğrencilerin internet'i eğitim amaçlı kullanma oranı ise %55 olarak beklenmektedir (DPT, 2010). Tablo 1'de Türkiye'deki Internet kullanıcılarının internet kullanma amaçlarından bir kaçı verilmektedir:

Tablo 1 Türkiye'deki Internet kullanıcılarının internet kullanma amaçlarından bazıları

Amaçlar	Türkiye
Sohbet odalarına, haber gruplarına veya çevrimiçi tartışma forumlarına mesaj gönderme, anlık ileti gönderme (Chat, Msn, Skype, başkaları ile gerçek zamanlı yazışma)	57,8
Öğrenme Amacıyla İnternete başvurma	31,7
Okul, üniversite, meslek kurslarıyla ilgili faaliyetler için bilgi arama	25,7
Kendi oluşturduğu metin, görüntü, fotoğraf, video, müzik vb. içerikleri herhangi bir internet sitesine paylaşmak üzere yükleme	24,1
Herhangi bir konuda çevrim içi eğitim alma(yabancı dil, bilgisayar vb.)	5,8

Tablo 1'de görülen Internet kullanım amaçları aynı zamanda öğrenme/öğretme süreci ile teknolojiyi bütünleştirirken kullanılabilecek uygulamalardır. Ancak öğretmenler, teknolojiyi öğrenme-öğretme süreçleri ile bütünleştirebilmek için mesleki gelişime gereksinim duymaktadırlar (Odabaşı ve Kabakçı, 2007). Aynı yaklaşımla öğretmen adaylarına da eğitimleri boyunca bilgi ve iletişim teknolojilerini öğretim ortamında kullanma becerilerinin kazandırılması bir gerekliliktir. Bu durum yeni teknolojileri takip ederek derslerine entegre edebilen öğretim elemanlarına duyulan ihtiyacı gündeme getirmektedir. Üniversitelerdeki öğretim elemanlarının teknoloji kullanımı ile ilgili becerilerinin eğitim verdikleri öğrencilerinin becerileri ile denk oldukları düşünülebilir, ancak bu becerilerini öğretimde kullanılması açısından öğrencilerine model oluşturacak durumda da olmaları gerekir (Moursund, Bielefeldt, 1999). Dolayısıyla öğretmen yetiştiren alanlardaki öğretim elemanlarının; araştırmacıların ve eğitim kurumlarının öğretmen eğitimindeki güncel ihtiyaçları yansıtan etkili teknoloji entegrasyon örnekleri üzerinde sürekli bir temelde çalışmaları ve sınıflarında uygulamaları gerekmektedir (Moursund, Bielefeldt, 1999).

Günümüzün yoğun kullanılan, güncel teknolojilerinden bir tanesi olan ve İnternet'i daha yaratıcı, katılımcı ve sosyal hale getiren (Akar, 2010) Web 2.0; toplulukları bir araya getiren, daha dinamik özelliklere sahip ve %100 kullanıcı odaklı olabilen bir araçtır (Mestçi, 2002). Günlük hayatta kullanımı çok büyük ölçüde yaygınlaşan bu araçların öğrenci ve öğretmenler tarafından öğrenme/öğretme sürecinde de etkili şekilde kullanılması mümkündür. Araştırmalar öğrenme ortamlarında Web 2.0 kullanımının üst düzey düşünme becerilerini geliştirdiğini, bilgi okur yazarlığı deneyimi kazandırdığını ve problem çözme becerisini arttırdığını göstermektedir (Yıldırım, Karaman, Kaban, 2008). Çok kullanılan Web 2.0 araçları arasında wiki, blog, podcast, video paylaşım, anlık mesajlaşma ve RSS uygulamaları ile sosyal paylaşım ağları sayılabilir. Bu uygulamalar ile öğretim amaçlı bilgi ve materyal paylaşımı, sanal ortamda bir araya gelerek öğretmen ve öğrenenler arası iletişim ve paylaşım, ortak çalışmalar yapabilme, ortak içerik oluşturma, eleştirel ve analitik düşünme, ilişki kurabilme gibi eylem ve kazanımlar mümkün olmaktadır. Alanyazında yapılan araştırmalar (Arıkan, 2006; Duffy, Burns 2006; Horzum, 2010; Yıldırım etc. 2008) Web 2.0 araçlarının öğrenme öğretme sürecinde olumlu gelişmeler yarattığını, günümüzün istenen bilgi toplumu bireylerin yetişmesinde katkı sağladığını göstermektedir.

Bu çalışmalar ışığında; araştırmanın temel amacı, eğitim fakültelerinde ders veren öğretim elemanlarının Web 2.0 araçlarını tanıma, kullanma ve bu araçları akademik süreçleri ile bütünleştirebilme durumlarının değerlendirilmesi olarak belirlenmiştir. Bu araştırmada bu temel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Eğitim fakültelerinde ders veren öğretim elemanları Web 2.0 araçlarından haberdar olma durumları nedir?
2. Eğitim fakültelerinde ders veren öğretim elemanlarının Web 2.0 araçlarını kullanma sıklıkları nelerdir?
3. Eğitim fakültelerinde ders veren öğretim elemanlarının Web 2.0 araçlarını akademik kullanma amaçları nelerdir ve kullanım amaçları akademik unvanlarına göre farklılaşmakta mıdır?

Yukarıda da belirtildiği üzere Web 2.0 araçları açık iletişimi sağlayan, merkeziyetçilikten uzak, paylaşım ve yeniden kullanma imkanı sunan ve web içeriğini herkesin kendisinin geliştirmesi ve dağıtması yaklaşımına dayanan yeni bir sosyal olgu olarak eğitim alanında etkili bir yer almaya adaydır. Bu teknolojinin eğitim fakültesi öğretim elemanlarınca öğretmen adayları için model oluşturacak şekilde kullanılması, daha sonra daha alt kademelerde yaygınlaştırılabilmesi açısından önemlidir. Bu açıdan, web 2.0 araçları hakkında ilgili öğretim elemanlarının farkındalık, kullanma ve dersleri ile bütünleştirme durumlarının araştırılması önemlidir.

Copyright © IETC

2. YÖNTEM

Bu çalışmada tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırma verileri, araştırmacılar tarafından geliştirilen bir ölçek aracılığıyla toplanmıştır. Araştırma, 2009-2010 akademik yılı bahar döneminde İstanbul'da bulunan devlet üniversitelerinin eğitim fakültelerinde görev yapan öğretim elemanlarına uygulanmıştır. Sonuçlar betimsel istatistik yöntemleri kullanılarak değerlendirilmiştir.

Araştırmanın çalışma grubunu İstanbul'da bulunan devlet üniversitelerin eğitim fakültelerinde görev yapan farklı bölümlerden 84 öğretim elemanı (49 kadın, 35 erkek) oluşturmaktadır. Çalışma grubundaki öğretim elemanlarının % 80'i ders verdiklerini beyan etmişlerdir.. Öğretim elamanlarının görev yaptıkları bölümlere göre dağılımları Tablo 2'de görülmektedir.

Tablo 2. Çalışma Grubundaki Öğretim Elemanlarının Görev Yaptıkları Bölümlere Göre Dağılımları

	BÖTE	Eğitim Bilimleri	Fen Bilgisi Öğrt.	İngilizce Öğrt.	Sınıf Öğrt.	Sosyal Bilg. Öğrt.	Matematik Öğrt.	Türkçe Öğrt.	TOPLAM
f	23	21	15	8	6	5	4	2	84
%	27,4	25	17,9	9,5	7,1	6	4,8	2,4	100

Araştırma için geliştirilen ölçek iki bölümde yer alan 36 maddeden oluşmaktadır. İlk bölümde öğretim elemanlarının kişisel bilgileri, ikinci bölümde ise Web 2.0 teknolojilerine yönelik maddeler yer almaktadır. Maddeler; evet/hayır, çoktan seçmeli, önem sırasına göre sıralamalı ve derecelendirilmiş 5'li Likert türündedir.

3. BULGULAR ve YORUM

3.1 Birinci Araştırma Sorusuna Yönelik Bulgular ve Yorum

Araştırmanın birinci sorusu eğitim fakültelerindeki öğretim elemanlarının Web 2.0 araçlarından haberdarlık durumlarına yöneliktir.. Birinci araştırma sorusuna ait bulgular Tablo 3'de sunulmaktadır.

Tablo 3 Web 2.0 Araçlarından Haberdar Olma Durumları

Web 2.0 araçları	Evet		Hayır		Toplam
	f	%	f	%	
Wiki	57	67,9	27	32,1	84
Blog	66	78,6	18	21,4	84
Facebook	84	100	0	0	84
Anlık Mesajlaşma	82	97,6	2	2,4	84
Podcast	42	50	42	50	84
Video Paylaşım Siteleri	79	94	5	6	84
Diğer Web 2.0 araçları	8	9,5	76	90,5	84

Tablo 3'de yer alan değerler, eğitim fakültesinde görev yapan öğretim elemanlarının Web 2.0 araçlarından haberdarlıklarının yüksek olduğunu göstermektedir. Bulgulara göre, en çok haberdar olunan Web 2.0 aracı Facebook (%100), en az haber olunan ise Podcast (%50)'dir. Facebook'tan sonra en çok haberdar olunan Web 2.0 aracı anlık mesajlaşma programlarıdır. Ayrıca, 84 öğretim elemanından %9,5'i, kendilerine sorulanların dışındaki diğer Web 2.0 araçlarından haberdar olduklarını belirtmişlerdir. Bulgulara göre, öğretim elemanları tarafından en çok haberdar olunan web 2.0 aracının Facebook çıkmasının nedeni, Facebook'un dünya çapında yaklaşık 685 milyon kullanıcıya; Türkiye çapında ise 28 milyondan fazla kullanıcıya (Socialbakers, 2011) sahip olması ve popüler bir paylaşım aracı olarak kullanılması olabilir.

3.2 İkinci Araştırma Sorusuna Yönelik Bulgular ve Yorum

Araştırmanın ikinci sorusu eğitim fakültelerindeki öğretim elemanlarının Web 2.0 araçlarını kullanma sıklıklarıdır. İkinci araştırma sorusuna ait bulgular Tablo 4'de sunulmaktadır.

Tablo 4 Eğitim fakültesindeki öğretim elemanlarını Web 2.0 araçlarını kullanma sıklıkları

	Her zaman		Oldukça Sık		Ara Sıra		Çok Az		Hiçbir zaman		TOPLAM
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Wiki	5	6	9	10,7	23	27,4	14	16,7	33	39,3	84
Blog	5	6	3	3,6	19	22,6	21	25	36	42,9	84
Facebook	17	20,2	16	19	26	31	16	19,0	9	10,7	84
Anlık Mesajlaşma	17	20,2	24	28,6	26	31	15	17,8	4	4,7	84
Podcast	2	2,4	2	2,4	18	21,4	15	17,9	47	56	84
Video Paylaşım Siteleri	6	7,1	16	19	29	34,5	26	30,9	7	8,3	84

Copyright © IETC

Tablo 4'deki bulgular incelendiğinde; 'her zaman' ve 'oldukça sık' seçenekleri bir arada değerlendirildiğinde en sık kullanılan Web 2.0 aracının %48,8 ile anlık mesajlaşma olduğu görülmektedir. Tablodaki bulgular ikinci en sık kullanılan aracın ise Facebook olduğunu göstermektedir. Öğretim elemanlarının %10,7'si Wiki'yi sıklıkla; %27,4'ü ara sıra kullandıklarını belirtmişlerdir. Tabloya göre en az kullanılan araç %4,8 ile Podcast'tir. Podcast'ten sonra en az kullanılan aracın ise %9,6 ile blog uygulamaları olduğu görülmektedir.

Tablo 4'deki bulgulara göre öğretim elemanları tarafından anlık mesajlaşma programların en sık kullanılan araç olması, anlık mesajlaşma programlarının eş zamanlı iletişime olanak vermesi ile açıklanabilir. MSN gibi anlık mesajlaşma programlarının ardından en sık kullanılan aracın Facebook'un olmasına neden olarak da Facebook'un kullanıcı sayısının çok ve popüler bir araç olması, ayrıca bünyesinde birçok uygulama barındırması düşünülebilir.

Diğer taraftan ders hocasının öğrencileri ile ders dışı etkileşimi sürdürebileceği, dosya paylaşabileceği, ortak yorumlar yazabileceği, ödev toplayabileceği, duyurularını sunabileceği vb. ortamlar sağlayan Wiki ve Blog gibi öğrenme/ öğretmen sürecini destekleyici ortamlar sunan araçları hiç kullanmadıklarını belirten öğretim elemanı oranın %39 ve %42 olması dikkat çeken bir bulgudur. Bloglar düzenli olarak güncellenmesi gereken ve izleyicilerin herhangi bir sayı kısıtlaması olmadan yorum girebildikleri ortamlardır. Öğretim elemanlarının düzenli olarak güncelleme, takipçilerinin yorumlarını okuma, değerlendirme, cevap yazma gibi uygulamalara fazla zaman ayırmak istememesi Blogların az tercih edilen araçlardan biri olmasına neden olabilir. Bloglarda dosya paylaşım olanağının olmaması da az tercih edilmeleri için bir sebep oluşturabilir. Yine Wiki ve Blog uygulamaların hayata geçirilebilmesi için gereken hazırlık işlemlerinin (kayıt olma, uygun araçları kullanarak ortamı hazırlama, öğrenenleri kayıt etme ve tanımlama, vb.) vakit alıcı olduğunun düşünülmesi de bu araçların kullanım sıklığını düşürüyor olabilir.

3.3 Üçüncü Araştırma Sorusuna Yönelik Bulgular ve Yorum

Tablo 5'de öğretim elemanlarının kişisel ve sosyal paylaşım sitelerini, Tablo 6'da video paylaşım sitelerini ve Tablo 7'de anlık mesajlaşma programlarını akademik amaçlı kullanımlarına yönelik bulgular ve akademik unvana göre farklılık gösterip göstermediği sunulmaktadır.

Tablo 5 Kişisel ve Sosyal Paylaşım Sitelerini (Wiki, Blog, Facebook) Akademik Amaçlı Kullanımlarına Göre Dağılım Tablosu

	Evet		Hayır		Toplam
Alanımla ilgili duyuruları ve çalışmaları paylaşmak amacıyla kullanıyorum.	38	50,6	37	49,4	75
Alanımla ilgili duyurulara ve çalışmalara ulaşmak amacıyla kullanıyorum.	55	73,3	20	26,7	75
Proje paydaşları ile iletişim kurmak amacıyla kullanıyorum.	27	36,0	48	64,0	75
Öğrencilerden bir grup oluşturarak, ders materyallerini paylaşmak amacıyla kullanıyorum.	32	42,6	43	57,4	75
Akademik bilgilerimi ve çalışmalarımı diğer kişilerle paylaşmak amacıyla kullanıyorum.	19	25,3	56	74,7	75
Akademik çalışmalarımla ilgili meslektaşlarımla fikir alışverişi için kullanıyorum.	32	42,6	43	57,4	75
Öğrencilerimle iletişim kurmak amacı ile kullanıyorum.	38	50,6	37	49,4	75

Tablo 5'teki bulgular, **akademik açıdan kişisel ve sosyal paylaşım sitelerinin** en yüksek (%73,3) " *alanla ilgili duyuru ve çalışmalara ulaşmak için*" kullanıldığını göstermektedir. Bunun nedeni yukarıda da açıklandığı gibi Wiki, Blog, Facebook gibi sosyal paylaşım sitelerinin dosya paylaşma özellikleri olabilir. Öğretim üyeleri en düşük oranla (%25,3) ise kendi *çalışmalarını başkaları ile paylaşmak için* kullandıklarını belirtmişlerdir. Bunun nedeni öğretim elemanları çalışmalarının başkaları tarafından kaynak gösterilmeden aynen kullanılmasından çekindikleri için paylaşmak istemiyor olabilirler. *Öğrencilerden bir grup oluşturarak, ders materyallerini paylaşmak amacıyla kullanıyorum* seçeneğinin de öğretim elemanlarının yarısı tarafından (%57,4) "hayır" olarak işaretlenmesi kişisel ve sosyal paylaşım sitelerinin öğrencilerle ders saati paylaşım uygulamasının henüz yaygınlaşmadığını göstermektedir.
Öğretim elemanlarının %73,3'nün kişisel ve sosyal paylaşım sitelerini *"Alanları ile ilgili duyurulara ve çalışmalara ulaşmak amacıya"* kullandıklarını belirtmeleri en dikkat çeken bulgudur. Sosyal paylaşım sitelerinde yer alan akademik grupların varlığı bu sonucu etkilemiş olabilir. Bu bulgunun öğretim elemanlarının akademik unvanına göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere ki kare analizi yapılmıştır.

Copyright © IETC

Tablo 5.1 Kişisel ve Sosyal Paylaşım Sitelerini Kendi Alanlarıyla İlgili Duyurulara ve Çalışmalara Ulaşmak Amacıyla Kullanmanın Akademik Unvana Göre Farklılaşması için Ki Kare Analizi Sonuçları

Akademik Ünvan		Kişisel ve sosyal paylaşım sitelerini, kendi alanlarıyla ilgili duyurulara ve çalışmalara ulaşmak amacıyla kullanma		
		Evet	Hayır	Toplam
Prof.Dr.	f	5	0	5
	%	*% 100,0*	*% 0,0*	*% 100*
Doç.Dr.	f	1	1	2
	%	*% 50,0*	*% 50,0*	*% 100*
Yard.Doç.Dr.	f	18	6	24
	%	*% 75,0*	*% 25,0*	*% 100*
Öğrt.Grv.	f	7	4	11
	%	*% 63,6*	*% 36,4*	*% 100*
Okutman	f	1	0	1
	%	*% 100,0*	*% 0,0*	*% 100*
Arş.Grv.	f	23	9	32
	%	*% 71,9*	*% 28,1*	*% 100*
		X^2=3,33 sd=5 p=.64		

Tablo 5.1 incelendiğinde, öğretim elemanlarının, kişisel ve sosyal paylaşım sitelerini, *kendi alanlarıyla ilgili duyurulara ve çalışmalara ulaşmak* amacıyla kullanma durumunun, akademik ünvana göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir.(p<.05). Bu bulgu, her akademik düzeyde sosyal paylaşım sitelerinin akademik çalışmalar ulaşmak amacıyla kullanıldığını göstermektedir ki sevindirici bir bulgudur.

Tablo 6 Video Paylaşım Sitelerini (Podcast, Youtube) Akademik Amaçlı Kullanımlarına Göre Dağılım Tablosu

Video Paylaşım Sitelerinin (Podcast, Youtube) Akademik Amaçlı Kullanımları	Evet		Hayır		Toplam
	f	%	%	f	
Derste anlatacağım konuyla ilgili materyallere ulaşmak amacıyla kullanıyorum.	50	64,9	27	35,1	77
Derste anlatacağım konuyla ilgili materyalleri paylaşmak amacıyla kullanıyorum.	13	16,8	64	83,2	77

Tablo 6'ya göre, öğretim elemanlarının **video paylaşım sitelerini akademik açıdan** derste anlatacakları konularla ilgili *materyalleri paylaşmaktan* (%16,8) çok derste anlatacakları *materyallere ulaşmak* (% 64,9)amacıyla kullandıkları görülmektedir. Bulgulara göre, öğretim elemanları derslerinde kullanmak için dersi zenginleştirecek farklı materyallere ulaşmak amacıyla video paylaşım sitelerini sıklıkla kullanmakla beraber kendilerine ait ders materyallerini paylaşmak amacıyla kullanımlar son derece düşük bir yüzdeye sahiptir. Bu da öğretim elemanlarının kendi materyallerini başka öğretim elemanlarıyla paylaşma konusunda isteksiz oldukları şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 6.1 Video Paylaşım Sitelerini Derste Anlatılacak Konuyla İlgili Materyallere Ulaşmak Amacıyla Kullanmanın Akademik Unvana Göre Farklılaşması için Ki Kare Analizi Sonuçları

Akademik Ünvan		Video Paylaşım Sitelerini, derste anlatılacak konuyla ilgili materyallere ulaşmak amacıyla kullanma		
		Evet	Hayır	Toplam
Prof.Dr.	f	5	0	5
	%	*% 100,00*	*% 0,0*	*% 100*
Doç.Dr.	f	1	2	3
	%	*% 33,3*	*% 66,7*	*% 100*
Yard.Doç.Dr.	f	21	5	26
	%	*% 80,7*	*% 19,2*	*% 100*
Öğrt.Grv.	f	7	4	11
	%	*% 63,6*	*% 36,4*	*% 100*
Okutman	f	1	0	1
	%	*% 100,0*	*% 0,0*	*% 100*
Arş.Grv.	f	15	16	31
	%	*% 71,9*	*% 28,1*	*% 100*
		X^2=11,1 sd=5	**p=.048**	

Tablo 6.1 'e göre, öğretim elemanlarının, *video paylaşım sitelerini, derste anlatacakları konuyla ilgili materyallere ulaşmak amacıyla* kullanma durumunun, akademik unvana göre az da olsa anlamlı bir farklılık göstermektedir (p<.05). Bu bulguya göre özellikle çalışma grubundaki Yrd. Doç.'lerin lehine anlamlı bir farklılık ortaya çıktığı gözlemlenmektedir ($\chi 2$ =1,11, p<.05). Doçentlik hazırlığı içinde olmaları Yrd. Doç. düzeyindeki katılımcıların bu kullanımda yoğunlaşma nedenini açıklayabilir.

Copyright © IETC

Tablo 7 Anlık Mesajlaşma Araçlarını (Msn,vb.) Akademik Amaçlı Kullanımlarına Göre Dağılım Tablosu

Anlık Mesajlaşma Araçlarının (Msn,vb.) Akademik Amaçlı Kullanımları	Evet		Hayır		Toplam
	f	%	f	%	
Proje paydaşları ile fikir alışverişi amacıyla kullanıyorum.	36	45,0	44	55,0	80
Öğrencilerimle iletişim sağlamak amacıyla kullanıyorum.	27	33,7	53	66,3	80

Tablo 7'de yer alan bulgulara göre **anlık mesajlaşma programlarını** kullanan 80 öğretim elemanının yarıdan fazlası (%55) yürüttüğü projelerde proje paydaşları ile fikir alışverişinde bulunurken bu programları kullanmamaktadırlar. Buna karşılık öğretim elemanlarının sadece %33,7'si öğrencileriyle iletişim kurmak için anlık mesajlaşma kullandıklarını belirtmişlerdir. Buna dayanarak, araştırmaya katılan öğretim elemanlarının %66,3'ünün hâlâ diğer iletişim araçlarıyla haberleştiği ya da yüz yüze iletişim kurdukları sonucuna ulaşılabilir. Öğretim elemanlarının, yüz yüze görüşerek ya da başka iletişim araçlarını kullanarak öğrenci ile iletişimlerini sürdürüyor olmalarının nedenleri, iletişimin daha sorunsuz, kesintiye uğramadan ve daha kolay bu yolla sağlandığını düşünmeleri olabilir. Bu bulgu, öğrenci ile öğretim elemanı iletişiminin okul saatleri ile sınırlı kaldığını da gösteren bir bulgu olarak değerlendirilebilir.

Tablo 7.1 Anlık Mesajlaşma Programlarını, Proje Paydaşlarıyla Fikir Alış Verişi Yapmak Amacıyla Kullanmanın Akademik Unvana Göre Farklılaşması için Ki Kare Analizi Sonuçları

Akademik Unvan		Anlık mesajlaşma programlarını, proje paydaşlarıyla fikir alışverişi yapmak amacıyla kullanma		
		Evet	Hayır	Toplam
Prof.Dr.	f	4	1	5
	%	*% 80,0*	*% 20,0*	*% 100*
Doç.Dr.	f	2	1	3
	%	*% 66,7*	*% 33,3*	*% 100*
Yard.Doç.Dr.	f	14	13	27
	%	*% 51,9*	*% 48,2*	*% 100*
Öğrt.Grv.	f	3	8	11
	%	*% 27,3*	*% 72,7*	*% 100*
Okutman	f	0	1	1
	%	*% 0,0*	*% 100,0*	*% 100*
Arş.Grv.	f	13	20	33
	%	*% 39,4*	*% 60,6*	*% 100*

X^2=6,1 sd=5 p=.28

Tablo 7.1 incelendiğinde, öğretim elemanlarının anlık mesajlaşma programlarını proje paydaşlarıyla fikir alış verişi yapmak amacıyla kullanma durumunun, akademik unvana göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir (p<.05).

3. SONUÇLAR ve ÖNERİLER

Bu araştırmanın amacı, eğitim fakültelerinde görev yapan öğretim elemanlarının Web 2.0 araçlarından haberdar olup olmadıklarının, Web 2.0 araçlarını kullanma durumlarının ve kullanım amaçlarının incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda yapılan analizler sonucunda, öğretim elemanlarının Facebook ve anlık mesajlaşma programlarının varlığından haberdar olan öğretim elemanı sayısının oldukça yüksek; Wiki, Blog ve Podcast' in varlığından haberdar olan öğretim elemanı sayısının ise düşük olduğu görülmüştür. Bu nedenle bu Web 2.0 teknolojilerinden yararlanma durumları da oldukça düşük bir yüzdeye sahiptir.

Bulgulara göre, Facebook hem varlığından en çok haberdar olunan hem de sıklıkla kullanılan bir web 2.0 aracı iken; Podcast, hem varlığından en az haberdar olunan hem de en az kullanılan araçtır. Buna ek olarak bulgular, Blog, Wiki' den haberdar olan öğretim elemanı sayısının yüksek olduğunu; buna karşın bu web 2.0 araçlarını kullanan öğretim elemanı sayısının oldukça az olduğunu göstermektedir. Ayrıca çalışma grubundaki öğretim elemanlarının büyük çoğunluğunun anlık mesajlaşmadan haberdarlar oldukları ve anlık mesajlaşma programlarını kullandıkları görülmektedir.

Bulgulara göre öğretim elemanlarının Web 2.0 teknolojilerini akademik alanda kullanmalarındaki ortak amaç materyallere ulaşmaktır. Öğretim elemanları Web 2.0 teknolojilerinden ders materyallerini paylaşma konusunda yararlanmayı tercih etmemektedirler.

Bulgular incelendiğinde, öğretim elemanlarının kişisel ve sosyal paylaşım sitelerini en çok ilgi alanına giren konulara ve alanı ile ilgili duyurulara ulaşmak için kullandıkları görülmektedir. Bu da gösteriyor ki, öğretim elemanları kişisel ve sosyal paylaşım sitelerini daha çok araştırma yapmak ve aradıkları bilgiye ulaşmak için kullanmaktadırlar. Ancak bu sitelerin akademik çalışmalarının paylaşmak ve bilgilerin

Copyright © IETC

arşivlenmesi için kullanımı düşük orandadır.

Güneş ve Aşan (2000)'a göre, internet gibi bilgi teknolojisi ürünlerinin kullanılması, öğrenme-öğretme etkinliklerinde öğrenci ve öğretmene büyük kolaylıklar sağlar, eğitim yaşantılarını zenginleştirir. Yapılandırmacı yaklaşımın benimsendiği öğrenme ortamlarında, eğitim yaşantısını zenginleştirecek bu teknolojilerin sürece dâhil edilmesi için öğretim elamanları teşvik edilmelidir. Wiki ve Blog gibi Web 2.0 araçlarının eğitsel kullanımda sağlayacağı faydalar göz önüne alındığında, öğretim elemanlarının bu web 2.0 araçlarını sınıf içi ve sınıf dışında kullanmaları önerilmektedir. Bu teknolojilerin sınıf dışında kullanımı öğrencilere mekândan bağımsız ve kendi hızlarına göre öğrenme imkânı sunabilir. Bu açıdan da düşünüldüğünde Web 2.0 teknolojilerinin eğitim sürecine dâhil edilmesi sürece olumlu katkılar sağlayacaktır. Ancak, anlık mesajlaşmayı kullanan 80 öğretim elemanının sadece %33,7'sinin öğrencilerle ders dışı iletişim için bu vb. araçları kullanıyor olması öğrencilerin iletişimi sınıf duvarları ötesine geçirme olanağından yararlanamadığını göstermektedir.

Davis (2003) öğretmen eğitiminde bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmanın toplumun bilgi çağında gereksinim duyduğu insan nitelikleri ile donatılmasına yardımcı olacağını belirtmiştir. Dolayısıyla öğretmen adaylarını yetiştiren öğretim görevlilerinin de öğrencilerine model olmaları ve teknolojiyi öğretme-öğrenme sürecinde kullanmaları geleceğin öğretmen adayları için bu teknolojiler hakkında haberdarlık yaratması açısından önemlidir. Öğretim elemanları, teknolojilerin öğretim sürecine katkısı konusunda model olarak öğretmen adaylarında farkındalık yaratmalıdırlar. Bunun için öğretim elemanlarına, Web 2.0 araçlarının etkili bir şekilde eğitimde nasıl kullanılabileceğiyle ilgili seminerler verilebilir. Buna ek olarak, öğretim elemanlarına Wiki, Blog gibi kendilerine ait bir kişisel paylaşım sitesine sahip olmaları için, bu siteleri nasıl açacakları ve kullanacakları ile ilgili uygulamalı hizmet içi eğitimler düzenlenebilir. Öğretim elemanları ders notlarını, duyurularını bu ortamdan paylaşabilir, öğrencileriyle iletişimi ortam yoluyla sağlayabilir, öğrencilerini dersle ilgili bir çok soruyla karşı karşıya getirebilir ve öğrencilerin fikirlerini bu ortamda yansıtmasını sağlayarak öğrencilerinin eleştirel düşünme becerilerini geliştirmesine katkı sağlayabilirler.

Öğretim elemanlarının akademik çalışmalarını Wiki, Blog gibi kişisel paylaşım, Facebook gibi sosyal paylaşım sitelerinde yayınlaması teşvik edilmelidir. Hızlı erişim ve esnek kullanım kolaylığına sahip bu Web 2.0 araçları sayesinde, akademisyenlerin akademik çalışmalarına kolayca erişilebilir. Kısa sürede erişilen ve birçok kişinin paylaşımına açılan bu çalışmalar, yeni bilimsel çalışmaların üretilme süresine de olumlu katkı sağlayabilir.

KAYNAKÇA

Akar, E. (2010). Yeni Eğitim Paradigması Olarak E-Öğrenme 2.0 Ve Satış Elemanlarının Eğitiminde Kullanımı. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19 (1): 45-61.

Arıkan, D. (2006) Web Destekli Etkin Öğrenme Uygulamalarının Öğretmen Adaylarının Derse Yönelik Tutumları Üzerindeki Etkileri. *Ege Eğitim Dergisi*, 7 (1), 23-41.

Asan, A., Güneş, G. (2000). Oluşturmacı Öğrenme Yaklaşımına Göre Hazırlanmış Örnek Bir Ünite Etkinliği. *Mili Eğitim Dergisi*, 147.

Çakır, R., Yükseltürk, E. (2010). Bilgi Toplumu Olma Yolunda Öğrenen Organizasyonlar, Bilgi Yönetimi Ve E-Öğrenme Üzerine Teorik Bir Çözümleme. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 18(2): 501-512.

Davis, N.(2003).Technology in teacher education in the USA: what makes for sustainable good practice?, *Technology, Pedagogy and Education*, 12(1): 59-84.

DPT (2010). *Bilgi Toplumu İstatistikleri 2010.* T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı. Ankara. http://www.bilgitoplumu.gov.tr/Documents/1/Yayinlar/BilgiToplumuIstatistikleri_2010.pdf adresinden 30 Nisan 2011 tarihinde erişildi.

Duffy P., Burns A. (2006) The use of blogs, wikis and RSS in education: A Conversation of Possiblities. In *Proceedings Online Learning and Teaching Conference 2006*, pages pp. 31-38, Brisbane.

Horzum, M.B. (2010). Öğretmenlerin Web 2.0 araçlarından haberdarlığı, kullanım sıklıkları ve amaçlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, Cilt 7, Sayı, 603-634.*

Kirschhner, P. ve Selinger, M. (2003). "The State of Affairs of Teacher Education with Respect to Information and Communications Technology", *Technology, Pedagogy and Education*, 12(1): 5-17.

Mestçi, A. (2002). *Web 2.0 Teknolojisi & Interaktif Pazarlama ve Reklam Modelleri*. 4. Akademik Bilişim Konferansı, Selçuk Üniversitesi: Konya.

Moursund, D., & Bielefeldt, T. (1999). *Will new teachers be prepared to teach in a digital age? A national survey on information technology in teacher education*. Santa Monica, CA: Miliken Exchange on Education Technology. (ERIC Document Reproduction Service No. ED 428 072).

Odabaşı, H. F. & Kabakçı, I. (2007). *Öğretmenlerin mesleki gelişimlerinde bilgi ve iletişim teknolojileri*. Uluslararası Öğretmen Yetiştirme Politikaları ve Sorunları Sempozyumu, Bakü, Azerbaycan.

Socialbakers (2011). Turkey Facebook Statistics. http://www.socialbakers.com/facebook-statistics/turkey adresinden 15 Mayıs 2011 tarihinde erişildi.

Temizel,H., Şahin,A. (2007). Bilgi Toplumunun Örgütsel Ve Yönetsel Yapılar Üzerine Etkileri Bağlamında Türk Kamu Yönetiminde Liderlik Anlayışı: Bir Anket Çalışması. *Maliye Dergisi*, 153, 179-197.

www.pt3.org (2011). *Technology & Learning*. U.S. Department of Education's Preparing Tomorrow's Teachers To Use Technology (PT3) grant program http://www.pt3.org/technology/tech_learning.html adresinden 30 Nisan 2011 tarihinde erişildi.

Yıldırım, S. ,Karaman, S., Kaban A.(2008). *Öğrenme 2.0 Yaygınlaşıyor: Web 2.0 Uygulamalarının Eğitimde Kullanımına İlişkin Araştırmalar ve Sonuçları.* 8. Türkiye'de İnternet Konferansı. Orta Doğu Teknik Üniversitesi: Ankara.

Copyright © IETC